

LR VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

**METODIKA plūdu ietekmes
novērtējumam un plūdu izraisīto
zaudējumu APRĒĶINIEM LATVIJĀ**

**LVGMC
2016**

SAĪSINĀJUMI

ES	Eiropas Savienība
ĢIS	Ģeogrāfiskās informācijas sistēma
ICPR	International Commission for the Protection of the Rhine
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
LĢIA	Latvijas Ģeotelpiskas informācijas aģentūra
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
PRIS	Plūdu riska informācijas sistēma
UBA	Upju baseina apgabals
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

SATURS

1. IEVADS	4
1.1. METODOLOĢIJA	5
1.2. INFORMĀCIJAS AVOTI.....	5
2. PLŪDU IETEKMES NOVĒRTĒJUMA RĀDĪTĀJI.....	6
2.1. IEDZĪVOTĀJU SKAITS APPLŪSTOŠAJĀ TERITORIJĀ.....	7
2.2. ZAUDĒJUMI SAIMNIECISKAJAI DARBĪBAI UN ĪPAŠUMAM	8
2.2.1. Ēku izmaksas	8
2.2.2. Zaudējumi infrastruktūrai	12
2.2.3. Zaudējumi mežsaimniecībā	17
2.2.4. Zaudējumi lauksaimniecības zemēm.....	18
2.3. SOCIĀLAIS RISKS.....	21
3. PLŪDU IETEKMES KOPĒJAIS NOVĒRTĒJUMS.....	24
4. PLŪDU IETEKMES UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINI (METODIKAS IZVĒRTĒJUMS)	25
4.1. LIELUPES UPJU BASEINU APGABALS.....	25
4.2. VENTAS UPJU BASEINU APGABALS	26
4.3. GAUJAS UPJU BASEINU APGABALS.....	29
4.4. SECINĀJUMI	31
5. IZMANTOTĀ LITERATŪRA	32
PIELIKUMS.....	33

1. IEVADS

Metodika plūdu ietekmes novērtējumam un plūdu izraisīto zaudējumu aprēķiniem (turpmāk - Metodika) ir paredzēta plūdu ietekmes un radīto zaudējumu novērtēšanai Latvijas teritorijā, pamatojoties uz plūdu draudu kartēm¹, kuras sagatavotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 23.oktobra Direktīvas 2007/60/EK par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (turpmāk - Direktīva 2007/60/EK) pasībām.

Metodika dod iespēju novērtēt plūdu radīto ietekmi un zaudējumus un sagatavot plūdu riska kartes gan katram ietekmes veidam, gan izveidot kompleksu ietekmju karti.

Metodikas izstrādes mērķis ir sagatavot rīku plūdu ietekmes un zaudējumu novērtēšanai visos Latvijas upju baseinu apgabalos, kā arī veikt plūdu ietekmes un zaudējumu aprēķinus 1. cikla Plūdu riska pārvaldības plāniem 2016.-2021. gadam.

Starp visām pasaulē sastopamajām dabas katastrofām, tieši plūdi rada lielākos zaudējumus un ietekmē lielāko iedzīvotāju skaitu. Ņemot vērā klimata izmaiņu iespējamās nākotnes ietekmes, svarīgi plūdu pārvaldībā ir integrēt un teritorijas attīstības plānošanas pasākumus, kā arī pārskatīt drošības standartus. Ietekmes novērtēšanai ir nepieciešams izvērtēt plūdu riskus un izrietošos zaudējumus. 5. sadaļā veikts Metodikas izvērtējums un norādītas plūdu ietekmes un zaudējumu aplēses Valsts nozīmes plūdu riska teritorijām Lielupes, Ventas un Gaujas upju baseinu apgabalos.

Plūdu ietekmes novērtējumā vērā ņemti tādi aspekti kā iedzīvotāju skaits applūstošajā teritorijā, zaudējumi īpašumiem un saimnieciskajai darbībai un apdraudējums sociālā riska grupām.

---

¹ LVGMC tīmekļa vietnē: <http://www.meteo.lv/lapas/vide/pludu-riska-informacijas-sistema/pludu-riska-informacijas-sistema?id=2103&nid=889>

1.1. METODOLOĢIJA

Plūdu negatīvā ietekme ir saistīta ar apdraudējumu cilvēku un dzīvnieku veselībai un dzīvībai, veģetācijai, kā arī dažāda veida materiālajiem zaudējumiem saimnieciskajai darbībai un īpašumam un nemateriālām vērtībām.

Plūdu riska zaudējumi ietver:

– *Tiešās izmaksas* – kaitējums pamatlīdzekļiem un krājumiem, kas tiek novērtēts pēc standarta aizstāšanas izmaksām. Tiešie zaudējumi ir zaudējumu atgūšanas izmaksas īpašniekiem un ražošanas uzņēmumiem.

– *Netiešās izmaksas* – plūsmas iedarbības radītie zaudējumi (piemēram, produkcijai un gaidāmajai peļņai). Citi netiešie zaudējumi ir biznesa pārtraukums, kaitējums videi, tīrīšanas un evakuācijas izmaksas.

– *Sociālās izmaksas* – pamata pakalpojumu (pārtikas, droša ūdens un kanalizācijas, veselības aprūpes) nodrošināšana tiem iedzīvotājiem, kuri katastrofā zaudējuši piekļuvi šiem pakalpojumiem.

Netiešajiem plūdu zaudējumiem nevajadzētu būt lielākiem, kā tiešajiem. Tomēr, ārkārtas notikumos, īpaši ilgstošos plūdus, netiešie zaudējumi var pārsniegt tiešos. Netiešie ekonomiskie kaitējumi ietver traucējumus uzņēmējdarbībai un infrastruktūras bojājumus, izdevumus pagaidu pasākumiem un tirgus zaudējumus (ICPR, 2002).

Tā kā netiešo zaudējumu apmērus, salīdzinot ar tiešajiem, ir grūti prognozēt, šī Metodika sniedz **tiešo zaudējumu novērtējumu**, neņemot vērā netiešos zaudējumus.

Kopumā nozīmīgākie zaudējumus izraisīšie faktori ir sekojoši (Green et al., 1994):

- tiešajiem zaudējumiem – ūdens dziļums virs zemes virsmas un applūstošās teritorijas platība;
- netiešiem zaudējumiem – plūdu ilgums;
- nemateriāliem zaudējumiem – brīdinājuma laiks.

Metodikā tiešo zaudējumu aprēķinos ir ņemts vērā applūduma dziļums.

Visplašāk teritorijas ievainojamību plūdu gadījumos raksturo plūdu postījumu līkne, kas raksturo zaudējumu vērtības plūdu gadījumā (ICPR, 2002).

Izstrādātā Metodika ļauj identificēt visjutīgākās iedzīvotāju, infrastruktūras un lauksaimniecības grupas plūdu gadījumos.

1.2. INFORMĀCIJAS AVOTI

Ekonomisko zaudējumu aprēķina metode sagatavota, izmantojot sekojošus informācijas un metodoloģijas avotus:

- LR Centrālās statistikas pārvaldes dati par Latvijas iedzīvotāju blīvumu, iedzīvotāju materiālo nenodrošinātību 2014.-2015. gadu periodā, kā arī 2011. gada tautas skaitīšanas rezultāti;

- VAS “Latvijas Valsts ceļi” dati par dažādu kategoriju ceļu un tiltu rekonstrukcijas izmaksām uz 2015. gada 1. janvāri;
- SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” dati par kopējo vidējo apstrādes vērtību uz ha biežāk sastopamajām graudaugu kultūrām Latvijā;
- LR Slimību profilakses un kontroles centra dati par iedzīvotājiem ar hroniskām slimībām un invalīdiem;
- Latvijas apdrošinātāju asociācijas dati par plūdu postījumu novēršanas izmaksām dažādām ēku grupām;
- CORINE Land Cover datubāzes 2012. gada zemes lietojuma veidu dati;
- Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras kartogrāfiskā informācija par ēkām, ceļiem un to tipiem;
- Valsts zemes dienesta informācija par nekustāmo īpašumu vērtībām 2014.–2015. gadu periodā;
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra kartogrāfiskā informācija par Latvijas teritorijas plūdu draudiem atbilstoši trīs applūšanas scenārijiem: reizi 10 gados, reizi 100 gados un reizi 200 gados.

2. PLŪDU IETEKMES NOVĒRTĒJUMA RĀDĪTĀJI

Saskaņā ar Plūdu Direktīvas 2007/60/EK prasībām, citu Eiropas Savienības valstu plūdu riska novērtējuma metodoloģijām un datu pieejamību Latvijā, plūdu ietekmes novērtēšanā tiek ņemti vērā sekojoši rādītāji:

1. iedzīvotāju skaits applūstošajā teritorijā;
2. zaudējumi saimnieciskajai darbībai un īpašumam;
3. apdraudējums sociālā riska grupām.

Katram rādītājam tiek veidota īpaša karte un pēc tam integrēta apvienotā kartē.

Plūdu ietekme ir novērtēta pēc iedzīvotāju skaita applūstošajās teritorijās, šim rādītājam nekādas papildu metodes nav piemērotas.

Plūdu izraisītie zaudējumi saimnieciskajai darbībai un īpašumiem ir izteikti naudas vienībās katram zemes lietošanas veidam (dzīvojamām ēkām, ceļiem, lauksaimniecības zemēm) par vienu platības vienību (piemēram, ha vai m²). Metodikā atrodamas formulas sagaidāmo atlīdzību aprēķiniem, balstoties uz zemes lietojuma veidiem, plūdu dziļumu virs zemes virsmas un plūdu postījumu līkni. Zemes lietojuma veidi ir aprakstīti saskaņā ar CORINE LAND COVER kartēm un to apzīmējumiem (lauksaimniecības zemēm), kā arī LĢIA topogrāfiskajām kartēm (ēkas un to tipi, ceļu nozīme, kategorijas un seguma veidi).

Apdraudējums sociālā riska grupām ir izteikts izmantojot sociālo indeksu - ar plūdu apdraudējumu saistītā sociālo aspektu relatīvā vērtība. Indeksa aprēķini tiek veikti, balstoties uz pieejamajiem Centrālās statistiskās pārvaldes un Slimību profilakses un kontroles centra 2014.-2015. gada datiem.

2.1. IEDZĪVOTĀJU SKAITS APPLŪSTOŠAJĀ TERITORIJĀ

Iedzīvotāju skaits applūstošajās teritorijās aprēķināts, izmantojot CSP 2011. gada iedzīvotāju blīvuma datus, kā arī balstoties uz kartogrāfiskajiem materiāliem, kas sagatavoti pēc tautas skaitīšanas rezultātiem (<http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/kartes/pastavigo-iedzivotaju-skaits-42738.html>).

Pastāvīgo iedzīvotāju skaits ir norādīts režģa veidā, kas iedalīts 1000 x 1000 m šūnās. Veicot pie dažādām plūdu varbūtībām applūstošo teritoriju poligonu un šūnās attēloto iedzīvotāju blīvuma datu kompleksu analīzi, ir iespējams aplēst apdraudēto iedzīvotāju skaitu katrā applūšanas riska teritorijā.

Iedzīvotāju skaits, kas var tikt ietekmēts plūdu gadījumā, plūdu riska kartē šūnās attēlots ar dažāda izmēra simboliem sekojošos intervālos:

- līdz 10 cilvēkiem;
- no 10 līdz 60 cilvēkiem;
- vairāk par 60 cilvēkiem.

Papildus, Iedzīvotāju blīvuma kartē katrā šūnā ir iespējams iegūt informāciju par kopējo plūdu apdraudēto iedzīvotāju skaitu.

Ņemot vērā plūdu apdraudēto cilvēku skaitu valsts nozīmes plūdu riska teritorijās (1. tabula), riska zona ar vislielāko plūdu apdraudēto iedzīvotāju skaitu atrodas Jelgavas pilsētā.

1. tabula

iedzīvotāju skaits applūstošajā teritorijā

Upju baseinu apgabals	Valsts nozīmes plūdu riska teritorija	Plūdu varbūtība		
		0.5%	1%	10%
DUBA	Rīga	15 200	12300	5100
DUBA	Lubānas zemiene	1 500	1200	500
DUBA	Mazā Jugla	1 050	825	475
DUBA	Ogre	650	600	500
DUBA	Daugavpils	6 900	6200	2600
DUBA	Jēkabpils	600	550	350
DUBA	Pļaviņas	2 000	1800	1100
GUBA	Carnikava	250	175	50
GUBA	Ādaži	2750	2725	2025
LUBA	Jūrmala	2750	2275	1075
LUBA	Jelgava	42900	39250	15600
LUBA	Babītes ezers	1150	1075	675

LUBA	Vecbērzes polderis	1150	1075	675
LUBA	Lielupes palienes polderi	2550	2475	1825
LUBA	Iecava	4180	3625	1800
LUBA	Bērze	1450	1350	1050
VUBA	Ventspils	2100	1825	1675
VUBA	Užavas polderi	100	100	50
VUBA	Engures ezera polderi	800	675	425
VUBA	Pāvilosta	100	75	75
VUBA	Papes ezers	50	50	50
VUBA	Liepāja	3100	2550	1175
VUBA	Liepājas ezera polderi	650	575	375
VUBA	Bārtas lejtece	1050	925	525

2.2. ZAUDĒJUMI SAIMNIECISKAJAI DARBĪBAI UN ĪPAŠUMAM

Plūdu radītie zaudējumi saimnieciskajai darbībai un īpašumam tiek aprēķināti, izmantojot attiecīgas plūdu postījumu funkcijas, ĢIS datus par applūstošajām teritorijām pie 3 varbūtību scenārijiem, kā arī datus par zaudējumu izmaksām dažādiem objektu tiem:

- Ēkām – rekonstrukcijas izmaksas. Ēkas tiek dalītas kategorijās: dzīvojamās ēkas, industriālas ēkas un palīgēkas.
- Infrastruktūras objektiem – ceļu rekonstrukcijas izmaksas. Kopējās izmaksas ir atkarīgas no ūdens dziļuma virs ceļu klātnes un dažādu ceļu kategoriju rekonstrukcijas cenām.
- Lauksaimniecības objektiem.

2.2.1. Ēku izmaksas

Formula (2. tabula un 1. attēls), kura tiek izmantota šo objektu izmaksu aprēķiniem, ir atkarīga no sekojošiem faktoriem: ēku tipa, plūdu dziļuma virs zemes virsmas un viena ēkas kvadrātmetra vērtības.

Ēku tipi tika izdalīti manuāli, izmantojot augstas izšķirtspējas ORTOFOTO kartogrāfisko materiālu, tie iedalīti četrās grupās:

1. privātmājas,
2. daudzdzīvokļu ēkas,
3. ražošanas platības,
4. palīgtelpas (angāri, vecas fermas, garāžas, šķūņi un tamlīdzīgas ēkas).

Pēc izveidotajām plūdu draudu kartēm ir iespējams noteikt applūstošās teritorijas, tajās atrodošās ēkas un attiecīgo plūdu dziļumu katrai ēkai. Katram applūšanas riskam pakļautajam ēku tipam ir noteikti orientējošie zaudējumu apmēri (vērtība) par kvadrātmetru.

Privātmāju un daudzdzīvokļu ēku vērtības (2. tabula) noteiktas izmantojot ēku vidējās vērtības 2015. gadā pēc Valsts zemes dienesta statistikas datiem katrā Latvijas reģionā (<http://kadastralavertiba.lv/tirgus-dati/statistika/>), izdalot tās uz ēku vidējām platībām, iegūstot aptuveno renovācijas vērtību katram ēkas kvadrātmetram. Tās iedalītas četrās kategorijās:

- dzīvokļi Rīgā un Jūrmalā,
- privātmājas Rīgā un Jūrmalā,
- dzīvokļi pārējā Latvijas teritorijā,
- privātmājās pārējā Latvijas teritorijā.

Ražošanas platību un palīgtelpu (angāri, šķūņi u.tml.) kvadrātmetra vidējās vērtības noteiktas, izmantojot pašreizējās tirgus vērtības un izdalot tās uz vidējām platībām.

2. tabula

Nekustamo īpašumu aprēķinātās m² vērtības

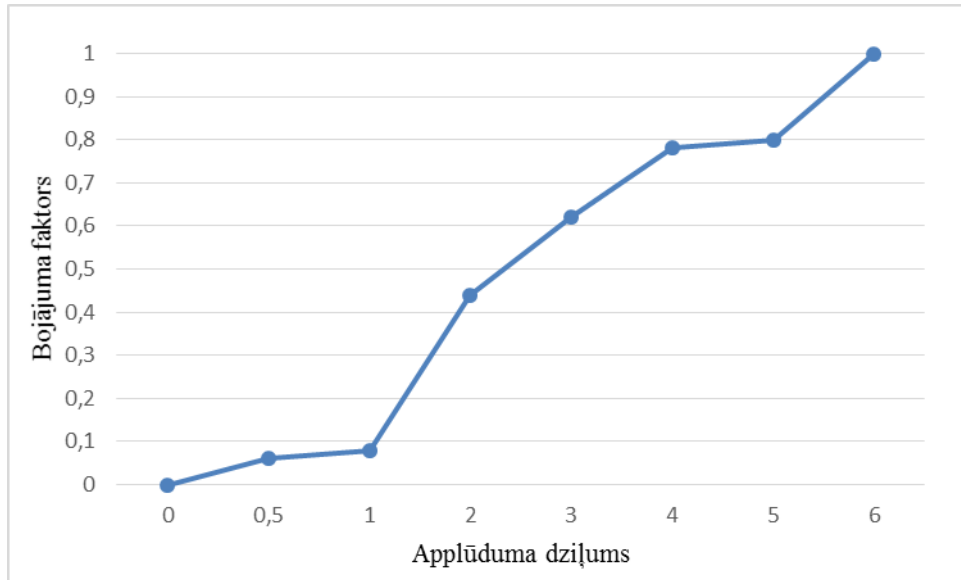
Nr.p.k.	Ēku tips	Vidējā vērtība, EUR/m ²
1.	Privātmāja (Rīgā, Jūrmalā)	870.57
2.	Dzīvoklis (Rīgā, Jūrmalā)	996.14
3.	Privātmāja (Pārējā Latvijā)	198.21
4.	Dzīvoklis (Pārējā Latvijā)	205.66
5.	Ražošanas platība	218.00
6.	Palīgtelpas	62.00

Aprēķinos pieņemts, ka visi pali rodas pakāpeniski, t. i. nav novērojami dažādi viļņi vai ārkārtīgi spēcīgas straumes, kas rada momentānus plūdus (piemēram, hidroelektrostaciju dambju sabrukšana). Tādējādi, tiek arī pieņemts, ka par palu iespējamību ir zināms jau laikus un ir iespējams veikt visus pasākumus, lai nodrošinātu iedzīvotāju evakuāciju, lai tas neradītu draudus dzīvībai.

3. tabula

Ēku un mājas iedzīves postījumu koeficients atkarībā no applūsuma dziļuma (Kok, 2001)

Dziļums, m	Postījumu koeficients
0	0
0 – 0.5	0.06
0.5 – 1	0.08
1 – 2	0.44
2 – 3	0.62
3 – 4	0.78
4 – 5	0.8
5 – 6	1

1. attēls. Nekustamā īpašuma un iedzīves postījumu koeficients (F) atkarībā no applūduma dziļuma

Ņemot vērā pieejamo informāciju, galvenie faktori, kas izstrādātajā zaudējumu metodikā ietekmē nekustamā īpašuma un iedzīves atjaunošanas izmaksas, ir applūdušās ēkas platība, kvadrātmetra atjaunošanas izmaksas un postījumu koeficients (tieši atkarīgs no applūduma dziļuma):

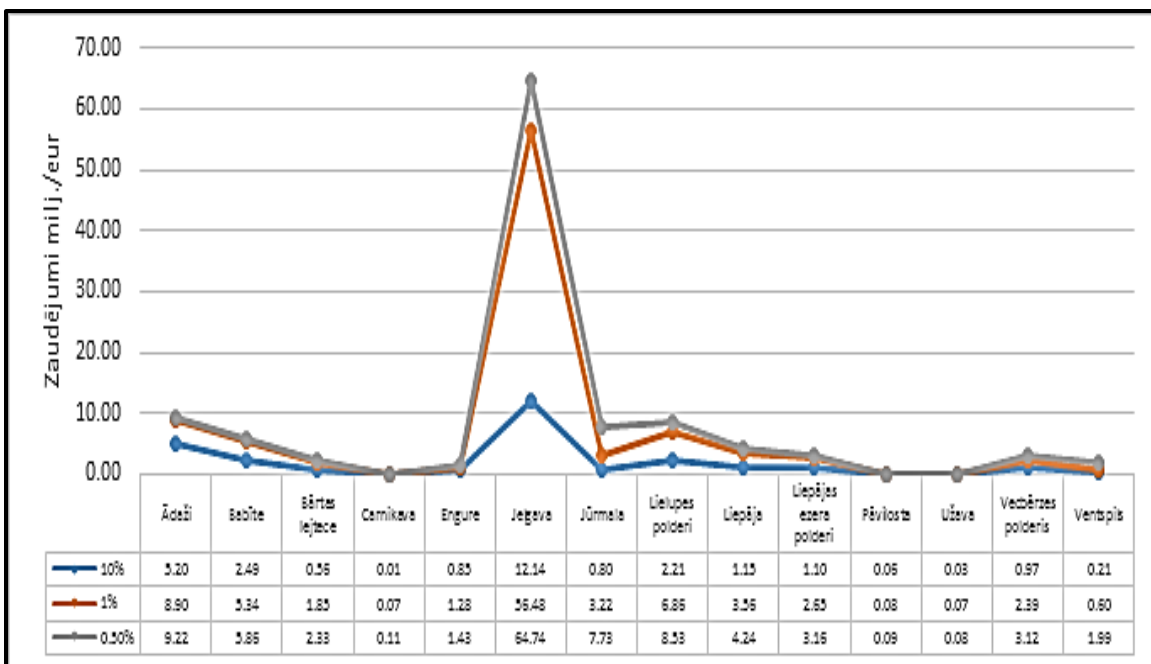
$$\text{Izmaksas} = S * V * F, \text{ kur} \quad (1)$$

S = Applūstošās ēkas platība;

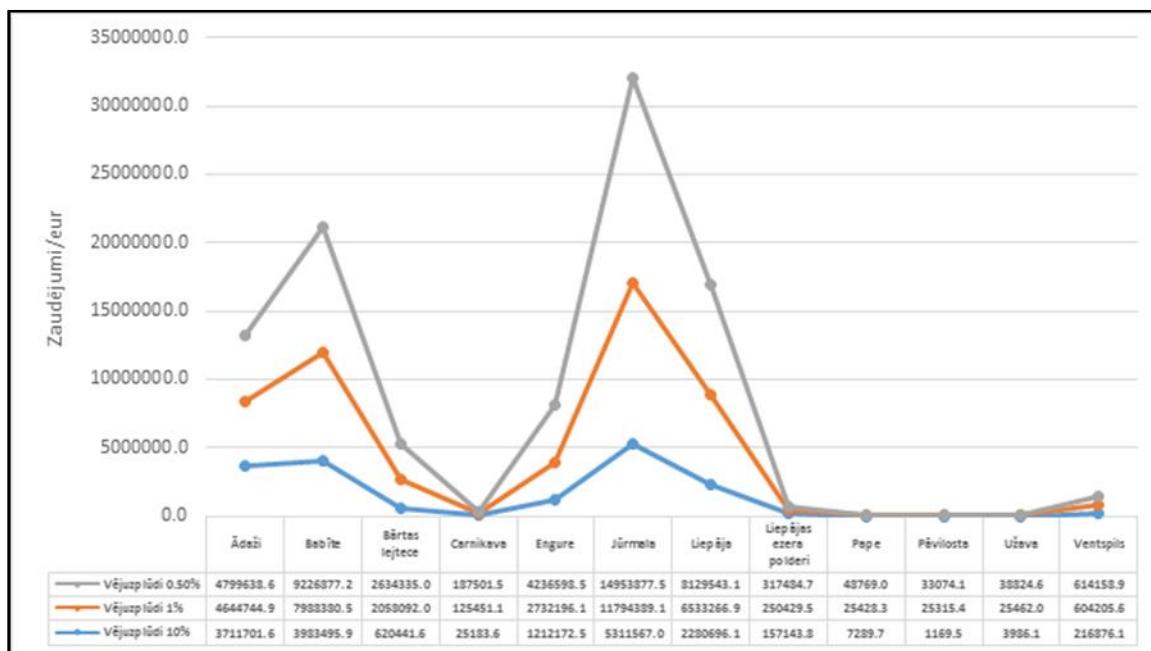
V = Ēkas atjaunošanas izmaksas uz kvadrātmetru;

F = Postījumu koeficienta vērtība atkarībā no applūduma dziļuma (redzamas 3. tabulā).

Pēc formulas (1.) veikts Valsts nozīmes plūdu apdraudētajā teritorijā esošo nekustamo īpašumu iespējamo zaudējumu aprēķins gan pavasara plūdos, gan vējuzplūdos. Aprēķināti gan kopējie zaudējumi, gan atsevišķi pa ēku kategorijām (2., 3. att.).

2. attēls. Nekustamo īpašumu zaudējumi 14 valsts nozīmes riska teritorijās pavasara plūdos, EUR

3. attēls. Nekustamo īpašumu zaudējumi vējazplūdos 12 valsts nozīmes riska teritorijās, EUR

4. tabula

Kopējie nekustamā īpašuma zaudējumi 15 Valsts nozīmes plūdu riska teritorijās, EUR

	Ēku skaits 10%	Zaudējumi 10%	Ēku skaits 1%	Zaudējumi 1%	Ēku skaits 0.5%	Zaudējumi 0,5%
Kopā	3801	27779907	8711	93347046	9605	112647074
1 (Māja)	2477	10724773	5829	35099003	6438	43628292
2 (Dzīv.)	217	4047506	626	15000877	671	17752216
3 (Industriāla ēka)	349	10374194	858	35457264	972	41543492
4 (Palīgtelpas)	758	2633435	1397	7789901	1524	9723073

5. tabula

Kopējie nekustamā īpašuma zaudējumi vējuzplūdus 12 Valsts nozīmes plūdu riska teritorijās, EUR

	Ēku skaits 10%	Zaudējumi 10%/EUR	Ēku skaits 1%	Zaudējumi 1%/EUR	Ēku skaits 0.5%	Zaudējumi 0,5%/EUR
Kopā	1364	17531723	2734	36807361	3184	45220683
1	997	8622003	1981	18273688	2301	227500666
2	21	1191994	59	2045751	70	2576366
3	164	6802633	327	14798076	369	177670083
4	182	915093	367	1689846	444	2127243

2.2.2. Zaudējumi infrastruktūrai

Ceļi ir galvenais infrastruktūras elements, kas cieš plūdu rezultātā. Tomēr jāuzsver, ka ceļu ievainojamība plūdu ietekmē ir atkarīga no virknes vietējiem apstākļiem, piemēram:

- (1) zem ceļa klātnes ir caurtekas un vai tajās veidojās straumes pavasara palu un vētru radīto ūdeņu uzplūdu vai atplūdu laikā;
- (2) laicīgi tiek slēgta un atjaunota satiksme pa ceļiem, kas ir applūsuma zonā. Ja konkrētā ceļa konstrukcija nav veidota ar ātru ūdens atvadi (drenējošais slānis ar filtrācijas koeficientu ≥ 1), tad pārlietu ātra satiksmes atjaunošana, piemēram, var radīt dažādus iesēdumus, bedres, ceļa nomaļu nobrukumus vai izskalojumus zem ceļa klātnes.

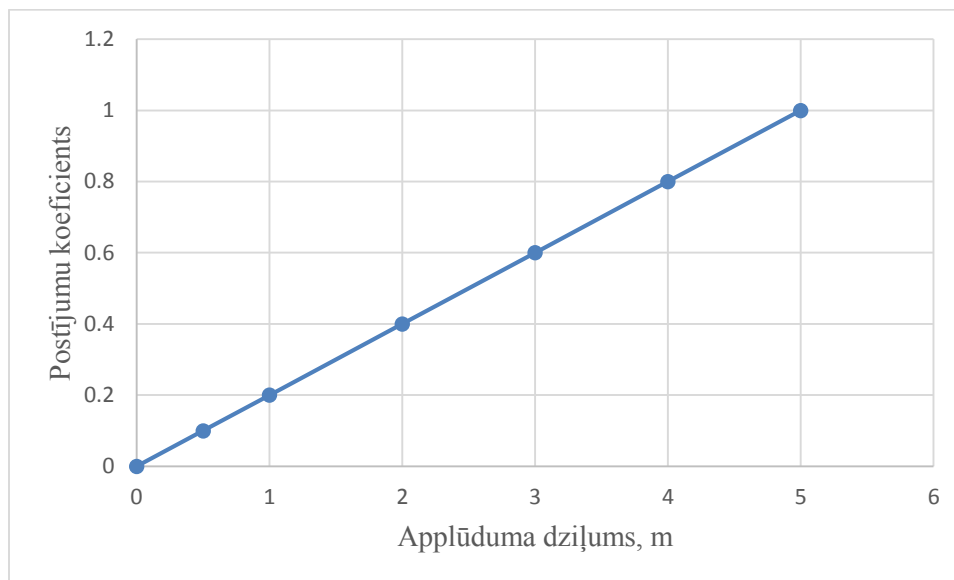
Zaudējumu aprēķinu metodoloģija Latvijas ceļiem izstrādāta, balstoties uz pieejamajiem materiāliem un datiem. Par pamatu ņemta LĢIA topogrāfiskajā kartē pieejamā informācija par ceļa nozīmi, kategoriju un seguma veidu, kā arī digitālie dati par ceļa nozīmi, veidu un maršruta indeksu (GIS slāņi *infra.lyr*, *lvauceli.shp*). Pēc izstrādātajām plūdu draudu un plūdu riska kartēm iespējams noteikt applūstošo ceļu

posmus, ņemot vērā plūdu dziļumu. Pēc konkrētā ceļa vai tā posma applūšanas dziļuma nosaka postījuma koeficientu (6. tabula).

6. tabula

Ceļa postījuma koeficients atkarībā no applūduma dziļuma (Kok, 2001)

Applūduma dziļums, m	Postījuma koeficients
0	0
0 - 0.5	0.1
0.5 - 1	0.2
1 - 2	0.4
2 - 3	0.6
3 - 4	0.8
4 - 5	1

4. attēls. Ceļu objektu plūdu postījumu koeficients atkarībā no applūduma dziļuma

Zaudējumu aprēķinu praksē ir pieņemts aprēķināt plūdu radītos postījumus ceļiem garuma vienībās, nevis platības vienībās. Ceļa rekonstrukcijas un atjaunošanas izmaksas lielā mērā ir atkarīgas no ceļa nozīmes, kategorijas un seguma veida. Tādējādi, katrai no plūdu riskam pakļauto ceļu kategorijām ir noteikti orientējošie zaudējumu apmēri, katrai no ceļu kategorijām nosakot to zaudējumu vērtību (eiro) uz katru kilometru. Par pamatu ņemti VAS “Latvijas Valsts ceļi” apkopotie statistikas dati par tipveida segas konstrukcijas un dažāda veida ceļa seguma rekonstrukcijas/atjaunošanas izmaksām uz 1 km. Atkarībā no ceļa nozīmes un ceļa seguma veida, aprēķinātas ceļa rekonstrukcijas/atjaunošanas vidējās izmaksas (7. tabula).

Dažādas nozīmes ceļu rekonstrukcijas/atjaunošanas vērtības

Ceļa nozīme		Ceļa segums	Rekonstrukcijas izmaksas, EUR/km (bez PVN)
Valsts autoceļi	Valsts galvenie autoceļi (A kategorija)	Asfaltbetons	835057.14
	Valsts reģionālie autoceļi (P kategorija)	Asfaltbetons	272900.00
		Grants	51000.00
	Valsts vietējie autoceļi (V kategorija)	Asfaltbetons	165180.00
		Grants	26840.00
	Pašvaldību ceļi	Pilsētas ceļi un ielas	Asfaltbetons
Grants			42666.67
Pagasta ceļi		Asfaltbetons	211400.00
		Grants	30600.00
Komersantu un māju ceļi	Iestāžu, uzņēmumu, saimniecību pievedceļi	Asfaltbetons	123866.67
		Grants	19066.67

Ņemot vērā pieejamo informāciju par ceļa nozīmi un segumu, kā arī ceļa applūduma dziļumu, ir iespējams aprēķināt plūdu radīto zaudējumu izmaksas pēc sekojošas formulas:

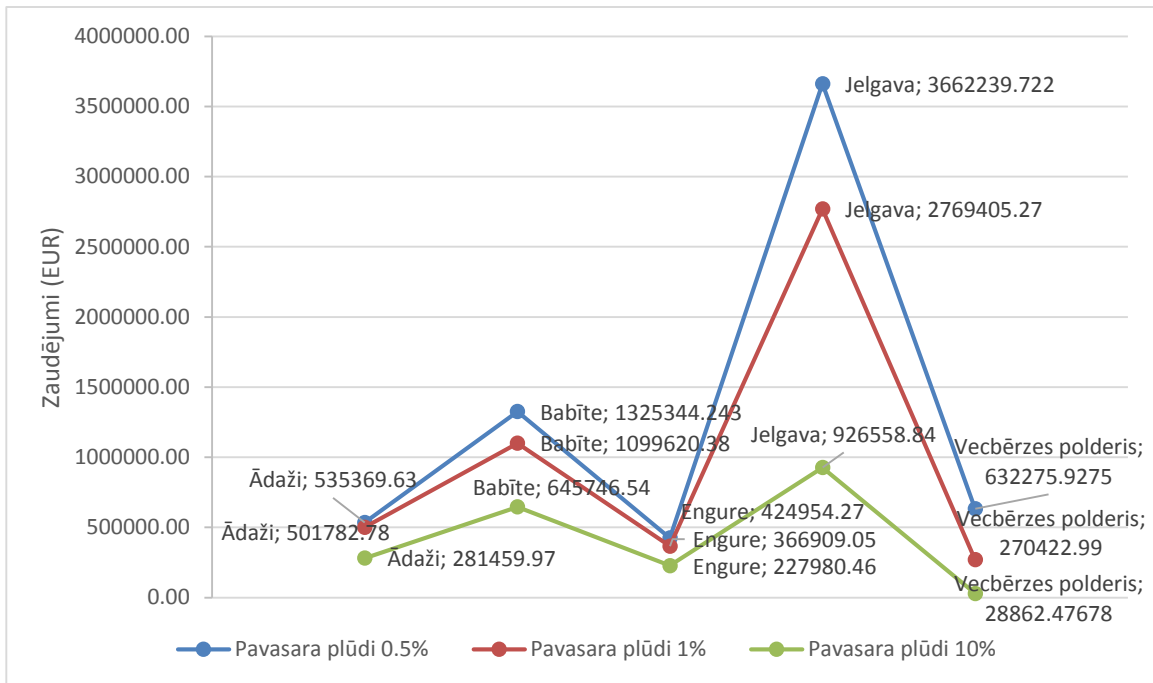
$$\text{Zaudējumu izmaksas} = L * V * D_p, \text{ kur} \quad (2)$$

L – ceļa garums (km);

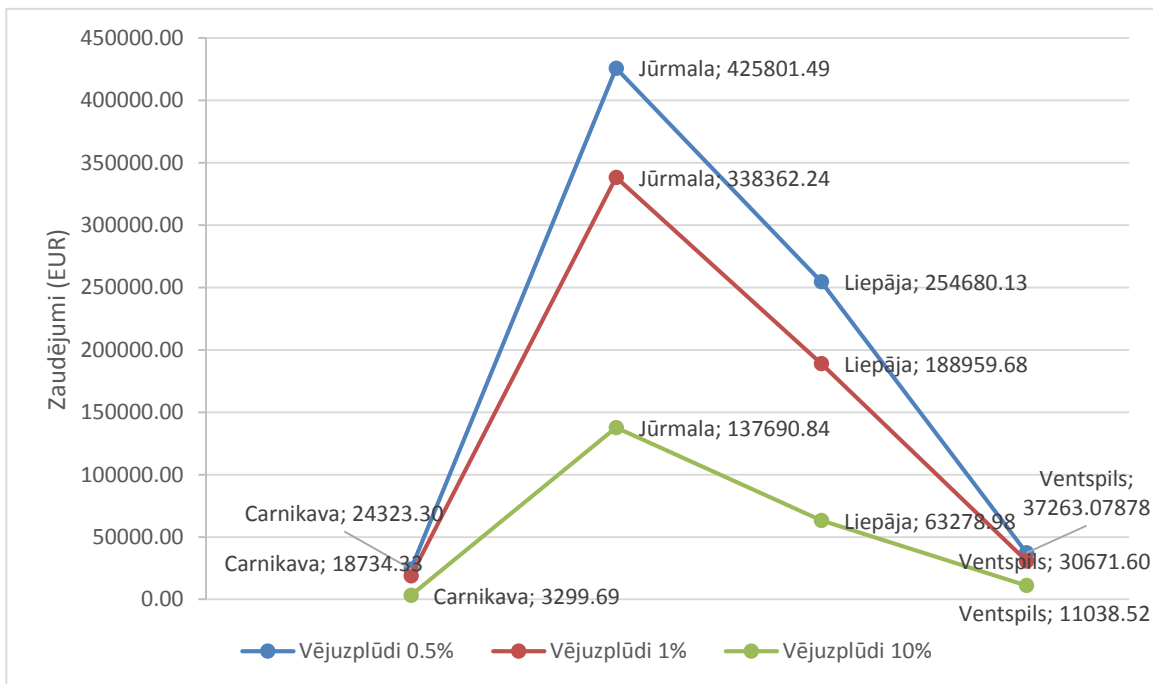
V – ceļa rekonstrukcijas izmaksas (EUR/km);

D_p – plūdu postījumu koeficienta vērtība atkarībā no ceļa applūduma dziļuma, pie noteiktas plūdu varbūtības % (p)

Pēc šīs formulas tika veikts valsts nozīmes plūdu apdraudētajā teritorijā esošo ceļu posmu iespējamo zaudējumu aprēķins gan pavasara plūdus, gan vējuaplūdus. Tika aprēķināti gan kopējie zaudējumi, gan atsevišķi ceļi un to posmi pēc nozīmes un seguma veida. Iegūtos rezultātus var apskatīt sekojošos grafikos.

5. attēls. Ceļa posmu zaudējumi 5 valsts nozīmes riska teritorijās (Ādaži, Babītes polderis, Engures polderis, Jelgava, Vecbērzis) pavasara plūdus, EUR

6. attēls. Ceļa posmu zaudējumi vējuzplūdus 4 valsts nozīmes riska teritorijās (Carnikava, Jūrmala, Liepāja, Ventspils), EUR

Infrastrukturā objekti ietver ne tikai autoceļus, bet arī **tiltus**. Saskaņā ar VAS “Latvijas Valsts ceļi” datiem, visiem Latvijas tiltiem ir jābūt aizsargātiem pret plūdiem ar

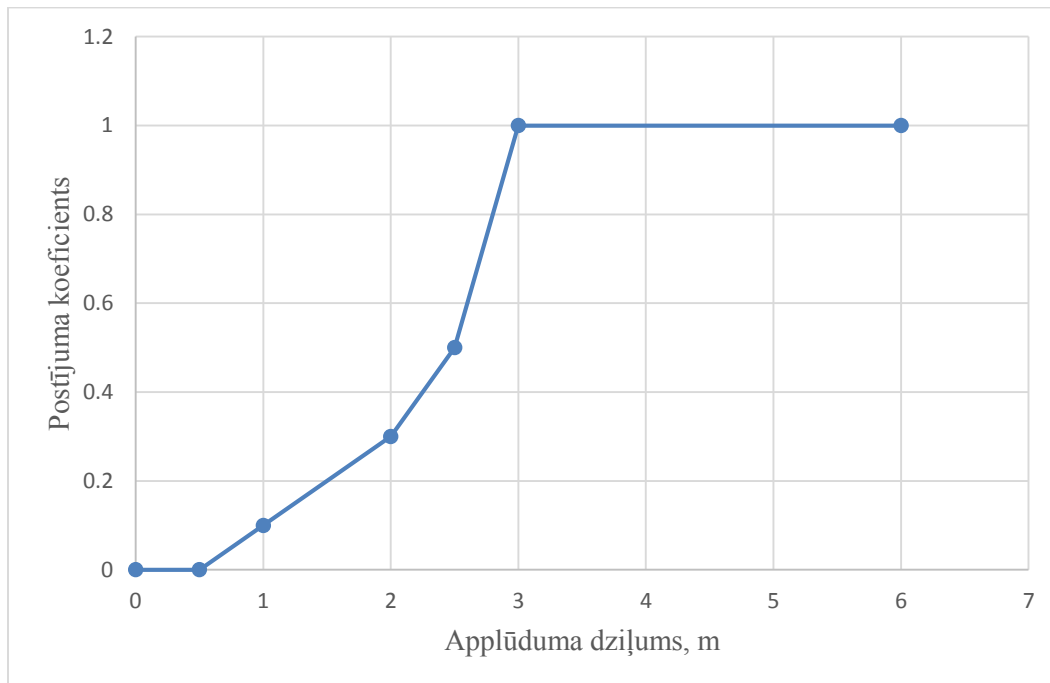
atkārtošanos riez 100 gados. Tādējādi, plūdu radīto zaudējumu aprēķinos ņemti vērā tikai plūdi ar atkārtošanos reizi 200 gados (plūdi ar 0.5% varbūtību) – gan pavasara plūdi, gan vējuzplūdi. Plūdu nodarītie zaudējumi Latvijas tiltiem tiek rēķināti, ņemot par pamatu katra tilta posma pārbūves/rekonstrukcijas izmaksas, bojājuma faktoru atkarībā no applūduma dziļuma, kā arī platību kvadrātmetros (m²).

Tiltu plūdu postījuma koeficienta vērtības atkarībā no applūduma dziļuma ir apkopotas 8. tabulā un 7. attēlā.

8. tabula

Tiltu plūdu postījuma koeficients atkarībā no applūduma dziļuma

Applūduma dziļums, m	Postījuma koeficients
0	0
0 - 0,5	0
0,5 - 1,0	0,1
1,0 - 2,0	0,3
2,0 – 3,0	0,5
≥3	1

7. attēls. Tiltu plūdu postījumu koeficienta un applūduma dziļuma sakarības līkne

Pieņemts, ka 200 gadu plūdu gadījumā kopējās tilta pārbūves/rekonstrukcijas izmaksas sastāda vidēji 1800 EUR/m², ņemot vērā arī iepriekš minēto plūdu postījumu koeficientu atkarībā no applūduma dziļuma (9. tabula).

Ņemot vērā pieejamo informāciju par tiltiem applūstošās teritorijās, kā arī tiltu applūduma dziļumu, plūdu radīto zaudējumu izmaksas ir iespējams aprēķināt pēc sekojošas formulas:

$$\text{Zaudējumu izmaksas} = F_t * V * D_p, \text{ kur} \quad (3)$$

F_t – tilta platība (m^2);

V – tiltu rekonstrukcijas izmaksas (EUR/ m^2);

D_p – plūdu postījumu koeficienta vērtība atkarībā no tilta applūduma dziļuma, pie noteiktas plūdu varbūtības % (p)

9. tabula

Tiltu plūdu postījumu izmaksas pavasara plūdus un vējuzplūdus ar 0.5% varbūtību

UBA	Nozīmīga plūdu riska teritorijas nosaukums	Pavasara plūdi		Vējuzplūdi	
		Tiltu skaits	Zaudējumi (EUR)	Tiltu skaits	Zaudējumi (EUR)
Gaujas	Ādaži	3	677463	2	412659
Gauja	Carnikava	4	223449	3	278711
Lielupe	Babītes ezera polderi	3	2238576	3	1556741
Lielupe	Jelgava	19	20377477		
Lielupe	Jūrmala	3	149476	3	109159
Lielupe	Lielupes palienes polderi	3	1040582		
Lielupe	Vecbērzes polderis	5	768331		
Venta	Bārtas upes lejtece	11	518507		
Venta	Engures ezera polderi	3	464207	3	222116
Venta	Liepāja	6	87670	13	405356
Venta	Liepājas ezera polderi	3	134653	3	23435
Venta	Papes ezera polderis			0	0
Venta	Pāvilosta	3	510587	2	24107
Venta	Užavas polderi	3	40106	1	44695
Venta	Ventspils	4	1937403	4	1841220

2.2.3. Zaudējumi mežsaimniecībā

Metodikā tiek pieņemts, ka plūdiem nav būtiskas ietekmes uz mežsaimniecību, jo plūdu ilgums nav pietiekami liels, lai ievērojami apdraudētu mežus Latvijā.

Šis pieņēmums ir balstīts uz mežsaimniecības sektora ekspertu vērtējumiem, kuri

apkopoti SIA "PAIC" veiktajos pētījumos projekta „Informācijas sistēmas izstrāde plūdu riskam pakļautajām teritorijām Daugavas upes baseinā ES ERAF aktivitātes „Pļaviņu un Jēkabpils pilsētu plūdu draudu samazināšana” ieviešanai” (turpmāk – projekts) ietvaros. Projekta noslēguma ziņojumā atrodami sekojoši secinājumi:

1) sevišķi apjomīgu palu gadījumā pastāv neliela iespēja, ka atsevišķos nelielos meža sektoros (ieplakās), rodas nelieli koksnes zudumi, kamēr kopumā šī ietekme ir vērtējama kā niecīga;

2) nepareizi novērtējot jaunaudžu stādīšanas vietu (tieši pie upes) pastāv risks, ka jaunaudze aizies bojā pavasara palos. Atsevišķi šādi gadījumi ir bijuši, kamēr to ietekme uz mežu nozari kopumā ir ārkārtīgi niecīga;

3) pali var radīt īslaicīgas (līdz 2-3 nedēļām) meža pieejamības grūtības, t.i. meža īpašnieks dēļ palos izmirkušiem meža ceļiem nespēj pa tiem pārvietoties ar meža apsaimniekošanas tehniku ("PAIC", 2010).

2.2.4. Zaudējumi lauksaimniecības zemēm

Zaudējumu aprēķināšanai izmantots *Corine Land Cover* 2012. gada slānis, kas ietver informāciju par lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, no kurām vērā tika ņemtas aramzemes ar kodiem 211 (neapūdeņota aramzeme), 242 (kompleksie audzēšanas modeļi) un 243 (zemes, ko galvenokārt aizņem lauksaimniecība, bet ar nozīmīgu dabiskās veģetācijas platību). Tika izmantoti tikai šie trīs kodi, jo lielākā daļa *Corine Land Cover* kodi Latvijas teritorijā nav sastopami, bet kodi, kas ietver lopkopību un mežsaimniecību šajā aprēķinā netika ņemti vērā, jo mežsaimniecība tika vērtēta atsevišķi un lopkopībai nav radītu būtisku zaudējumu.

Plūdu radītie zaudējumi lauksaimniecībai tiek rēķināti pēc principa, ka applūšanas gadījumā ir nepieciešams veikt atkārtotus sēšanas darbus un pārējos pirms un pēc sējas procesus, kas apkopoti 10. tabulā, kuru izmaksas ir apkopotas EUR/ha un iegūta kopējā vidējā apstrādes vērtība uz hektāru no Latvijā biežāk sastopamajām graudaugu kultūrām. Dati iegūti SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" mājas lapā <http://new.lk.lv>

Zaudējumu aprēķinam lauksaimniecībā vērā tiek ņemtas populārāko graudaugu kultūru vidējās pārsēšanas un apstrādes darbu izmaksas uz ha. Tiek aprēķināta vidējā vērtība, jo darbu izmaksas ir līdzīgas un nav precīzas informācijas par dažādu graudaugu kultūru īpatsvaru sējumos. Pēc datu apkopošanas un aprēķinu veikšanas par vidējo zaudējumu vērtību lauksaimniecības zemēs tiek uzskatīta **445.57 EUR/ha**.

10. tabula

Lauksaimniecības darbu un produktu izmaksas uz ha applūduma gadījumā

(eur/ha)	Vasaras rapsis	Ziemas rapsis	Rudzi	Vasaras kvieši	Vasaras mieži	Ziemas kvieši	Ziemas mieži	Vidēji/ha
Sēklas	30	50	29	55	72	53	43	47.43

NPK	114	108	66	64	64	90	72	82.57
AS	45	60	0	0	0	60	0	23.57
AN	53	79	66	93	40	66	66	66.14
Bors	7	9	0	0	0	0	0	2.29
Augu aizsardzība	56	52	51	44	41	90	45	54.14
Minerālmēslu izkliedēšana	55	55	36	55	36	55	36	46.86
Pirmapstrāde	46	46	30	30	30	30	30	34.57
Sēšana	28	28	28	28	28	28	28	28.00
Smidzināšana	60	60	60	60	60	60	60	60.00
Kopā	494	547	366	429	371	532	380	445.57

Darba procesā tika atlasītās vajadzīgās lauksaimniecības zemes pēc koda un, izmantojot Arc GIS programmatūru, izgrieztas pa valsts nozīmes plūdu apdraudētajām teritorijām trīs dažādos scenārijos pavasara plūdu un vējuzplūdu gadījumā un aprēķinātas apdraudēto teritoriju platības hektāros. Plūdu radīto zaudējumu lauksaimniecībai aprēķināšanai tiek izmantota sekojoša formula:

$$A = S * V, \text{ kur} \quad (4)$$

A – Lauksaimniecībai radītie ekonomiskie zaudējumi;

S – Applūstošās lauksaimniecības platības (ha);

V – Konstanta zaudējumu vērtība lauksaimniecības platībām uz ha, kas ir vienāda ar 445,57 EUR.

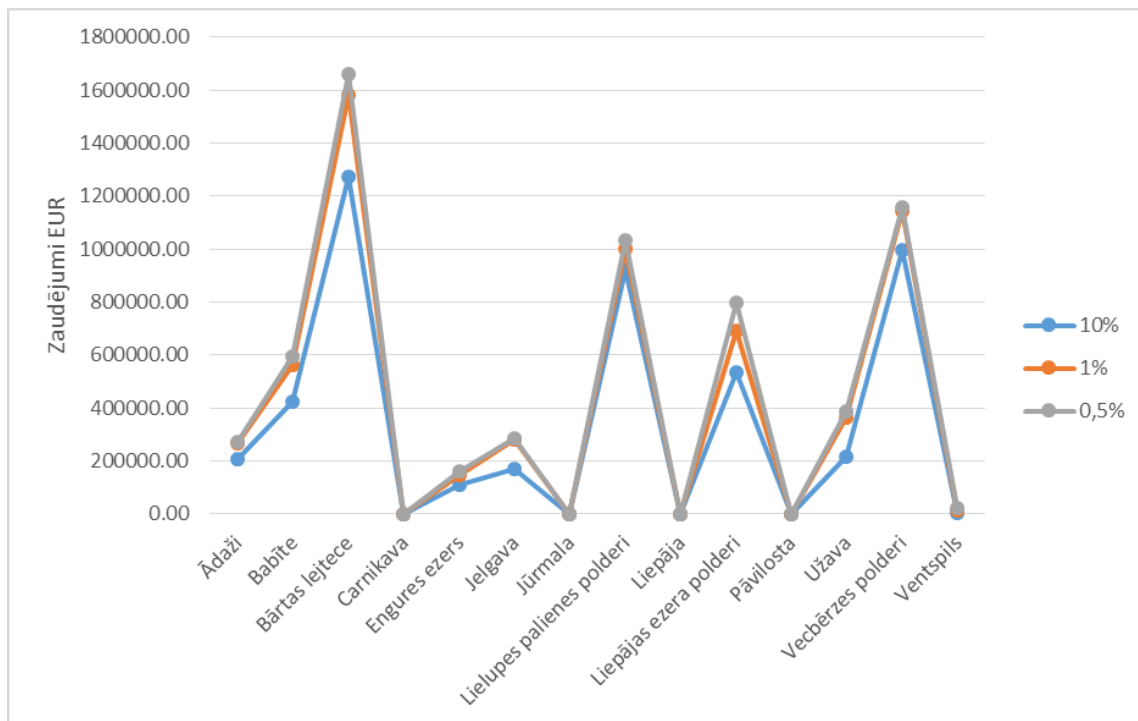
Lauksaimniecības ekonomiskie zaudējumi pavasara plūdu gadījumā tika aprēķināti 15 valsts nozīmes plūdu riska teritorijām trīs scenārijos ar varbūtību 10%, 1% un 0,5%, kā arī 12 valsts nozīmes teritorijām, kurām pastāv vējuzplūdu draudi trīs scenārijos ar varbūtību 10%, 1% un 0,5%. Iegūtie rezultāti apkopoti 11. un 12. tabulās, un 8. un 9. attēlos.

11. tabula

Pavasara plūdu zaudējumi, EUR

	10%	1%	0,5%
Ādaži	207048.86	269053.03	272823.72
Babītes ezera polderi	425405.82	563184.29	593881.49
Bārtas lejtece	1273596.13	1581144.77	1659426.99
Carnikava	0.05	17.19	17.23
Engures ezers	112482.89	149310.52	161243.09
Jelgava	168367.14	279042.29	284982.11
Jūrmala	864.21	953.3	988.94
Lielupes palienes polderi	922353.16	999361.95	1032722.85

Liepāja	357.45	646.04	1187.35
Liepājas ezera polderi	536881.11	690940.85	797648.64
Pāvilosta	341.08	372.4	364.12
Užava	216226.46	363409.09	386158.77
Vecbērzes polderi	996235.88	1136128.31	1177669.43
Ventspils	4949.13	15355.21	24340.64
Kopā	4865109.38	6048919.23	6393455.39

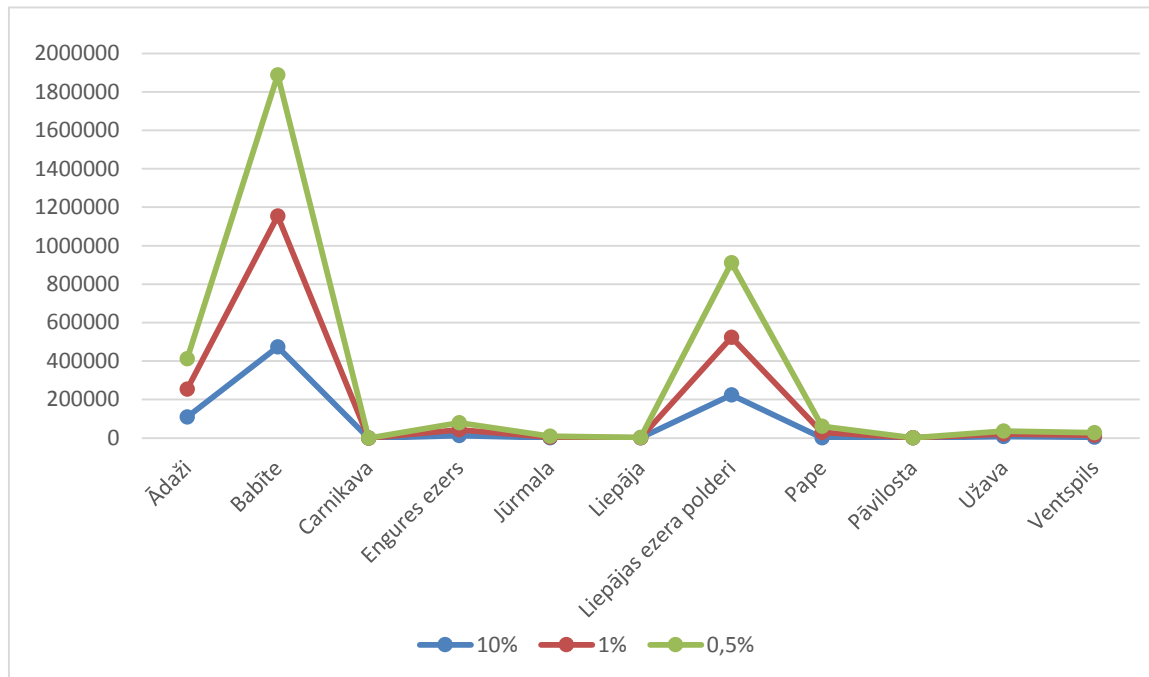
8. attēls. Pavasara plūdu zaudējumu izmaksas lauksaimniecībā, EUR

12. tabula

Vējuzplūdi, zaudējumi EUR

	10%	1%	0,5%
Ādaži	109007.52	144819.19	158509.08
Babītes ezera polderi	474304.45	680015.24	732653.58
Carnikava	0.20	7.95	9.87
Engures ezera polderi	13432.23	29147.79	36557.47
Jūrmala	918.72	4270.80	4564.46
Liepāja	300.80	937.47	1051.11
Liepājas ezera polderi	223816.93	300417.31	387706.19
Papes ezera polderis	482.40	28557.86	32177.99
Pāvilosta	382.24	484.82	541.03
Užavas polderi	7326.67	13928.63	15470.76

Ventspils	3820.84	11298.53	13316.86

9. attēls. Vējuzplūdi, zaudējumu lauksaimniecībā izmaksas, EUR

2.3. SOCIĀLAIS RISKS

Sociālais risks ir saistīts ar plūdu postījumu ietekmi uz sociāli mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Šis riska tips ir izteikts applūstošās teritorijās ar lielu iedzīvotāju skaitu. Papildus apdraudēto iedzīvotāju datiem, Plūdu riska kartēs ar simboliem tiek norādīti veselības aprūpes objekti un izglītības iestādes.

Sociālā riska aprēķinos tiek izmantoti sekojoši statistiskie rādītāji (% no kopējā iedzīvotāju skaita administratīvajā teritorijā):

- iedzīvotāji, kas ir vecāki par 75 gadiem,
- iedzīvotāji, kas ir jaunāki par 15 gadiem,
- iedzīvotāji ar hroniskām slimībām,
- invaliditāte,
- darba meklētāji/bezdarbnieki,
- iedzīvotāji ģimenēs, kas spiesti atteikties no vieglās automašīnas,
- iedzīvotāji ģimenēs, kas saskaras ar ekonomiskām problēmām,
- iedzīvotāju mēneša vidējie ienākumi (bruto), eiro,
- zemes platība uz vienu iedzīvotāju, m².

Datu analīzes optimizācijai, rādītāji vai kritēriji ir sadalīti 2 lielās grupās (13. tabula):

- 1) max – kritēriji, kas paaugstina sociālo risku un
- 2) min – kritēriji, kas risku pazemina.

Plūdu sociāli-politisko aspektu riska rādītāji

Nr.	Rādītājs	Administratīva* vienība datu apkopošanai	Grupa datu analīzei
1.	Iedzīvotāji, kas ir vecāki par 75 gadiem, %	n	max
2.	Iedzīvotāji, kas ir jaunāki par 15 gadiem, %	n	max
3.	Iedzīvotāji ar hroniskām slimībām, %	r	max
4.	Invaliditāte, %	r	max
5.	Darba meklētāji/bezdarbnieki, %	n	max
6.	Iedzīvotāji ģimenēs, kas spiesti atteikties no vieglās automašīnas, %	r	max
7.	Iedzīvotāji ģimenēs, kas saskaras ar ekonomiskām problēmām, %	r	max
8.	Iedzīvotāju mēneša vidējie ienākumi (brutto), eiro	v	min
9.	Zemes platība uz vienu iedzīvotāju, m ²	n	min

* - administratīvā vienība, kādā pieejami statistiskie dati – novads (n), reģions (r) vai valsts (v).

Sākotnējā statistiskā informācija tiek parādīta pielikumā.

Datu apkopošana veikta pēc multi-kritēriju metodikas (Brauers W. un Zavadskas E.K., 2006), kas ir līdzīga vienkāršam lineārām novērtējumam.

Potenciālā sociālā riska novērtējumā visiem rādītājiem ir pieņemts vienāds īpatsvars. Dati tiek pārstrukturēti matricā, kurā elements X_{ij} norāda i -to alternatīvu J – tajam kritērijam ($J = 1, 2, \dots, m$ un $i = 1, 2, \dots, n$). Metodikā tiek analizēti $m = 9$ kritēriji (rādītāji) un $n=119$ alternatīvas (administratīvas vienības). Dati ir transformēti bezdimensiju lielumos, lietojot vektoru normalizāciju:

$$X^*_{ij} = \frac{X_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^m X^2_{ij}}}, \text{ kur} \quad (5)$$

X^*_{ij} – i -tajas alternatīvas normalizētais j -tajais kritērijs. Šim lielumam ir $[0; 1]$ intervāls.

Lai aprēķinātu sociālo indeksu katrai administratīvai vienībai, no “max” kritēriju summas jāatņem “min” kritēriju summu:

$$y^*_{ij} = \sum_{j=1}^g x^*_{ij} - \sum_{g+1}^n x^*_{ij}, \text{ kur} \quad (6)$$

$g = 1, \dots, m$ – kritēriji, kas paaugstina sociālo risku;

y^*_{ij} – apkopotais sociālais indekss.

Indeksa maksimālais lielums norāda lielākos zaudējumus sociālā aspektā.

Plūdu ietekme uz sociālā riska grupām tiek aprēķināti, izmantojot esošo apdraudēto iedzīvotāju skaitu applūstošās teritorijās un sociāli-politiskā indeksa lielumu:

$$S = \sum \text{Pop} (A, p) * y^*_{ij}, \text{ kur} \quad (7)$$

S – sociālajā riska grupā esošo cilvēku skaits applūstošajā teritorijā,

Pop (A, p) – iedzīvotāju skaits applūstošajā teritorijā ar “A” platību plūdos ar “p” varbūtību.

Pavasara plūdu ietekmes rādītāji uz sociālām riska grupām valsts nozīmes plūdu riska teritorijās norādīti 14. tabulā.

14. tabula

Pavasara plūdu sociālais risks

Valsts nozīmes plūdu riska teritorija	Administratīvā teritorija	Sociālais indekss	Sociālā riska grupā esošo cilvēku skaits applūstošajā teritorijā		
			0.5%	1%	10%
1	2	3	4	5	6
Carnikava	Carnikavas novads	0.45	113	79	23
Ādaži	Ādažu novads	0.45	1238	1226	911
Jūrmala	Jūrmalas pilsēta	0.50	1375	1138	538
Jelgava	Jelgavas pilsēta	0.54	23166	21195	8424
Babītes ez.	Babītes novads	0.45	518	484	304
Vecbērzes polderis	Dobeles, Jelgavas novadi	0.505	581	543	341
Lielupes palienes polderi	Jelgavas novads	0.50	1275	1238	913
Ventspils	Ventspils pilsēta	0.48	1008	876	804
Užavas polderis	Ventspils novads	0.29	29	29	15
Engures ezera polderis	Engures, Rojas, Tukuma, Talsu novadi	0.44	126	95	74
Pāvilosta	Pāvilostas novads	0.33	33	25	25
Liepāja	Liepājas pilsēta	0.52	882	698	233
Liepājas ezera polderis	Nīcas, Grobiņas novadi	0.44	273	242	158
Bārtas lejtece	Nīcas novads	0.45	441	389	221

3. PLŪDU IETEKMES KOPĒJAIS NOVĒRTĒJUMS

Daudzkritēriju novērtēšanas metode ir piemērota, lai integrētu visu veidu plūdu postījumus (Kriščiukaitiene *et all*, 2015). Kopējais plūdu ietekmes indekss, Y_i , tiek aprēķināts katrai valsts nozīmes plūdu riska teritorijai. Kopējā plūdu ietekmes indeksa pamatā ir

- 1) iedzīvotāju skaits applūstošajā teritorijā,
- 2) zaudējumi saimnieciskajai darbībai un īpašumam,
- 3) apdraudējums sociālā riska grupām.

Tā kā zaudējumi saimnieciskajai darbībai un īpašumam ir izsakāmi monetārā (naudas) izteiksmē, bet pirmais rādītājs izteikts kā iedzīvotāju skaits, betpēdējais no tiem izteikts sociālā indeksa veidā, visus rādītājus nepieciešams konvertēt uz normalizēto vērtību un summēt:

$$Y_i = \frac{P_i}{\max_i P_i} + \frac{E_i}{\max_i E_i} + \frac{y^* i}{\max_i y^* i}, \text{ kur} \quad (8)$$

P_i – iedzīvotāju skaits applūstošās teritorijās;

E_i – zaudējumu izmaksu summa (pēc zaudējumu aprēķiniem);

$y^* i$ – sociālais indekss (pēc 6. formulas);

$\max_i P_i$ ($\max_i E_i$, $\max_i y^* i$) – zaudējumu maksimālās vērtības applūstošās teritorijās (15. tabula).

15. tabula

Zaudējumu maksimālās vērtības 3 plūdu ietekmes rādītājiem

Plūdu varbūtība	Iedzīvotāju skaits		Zaudējumi, EUR		Sociālais indekss			
	Maksimālais skaits	Plūdu riska teritorija	Maksimālās izmaksas	Plūdu riska teritorija	Lielākā indeksa vērtība	Plūdu riska teritorija		
Pavasara plūdi								
10%	15600	Jelgava	13231.3	Jelgava	0.54	Jelgava		
1%	39250	Jelgava	59529.9	Jelgava				
0.5%	42900	Jelgava	89068.0	Jelgava				
Vējuzplūdi								
10%	1675	Ventspils	5450.2	Jūrmala				
1%	2550	Liepāja	12137.1	Jūrmala				
0.5%	3100	Liepāja	15493.5	Jūrmala				

4. PLŪDU IETEKMES UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINI (METODIKAS IZVĒRTĒJUMS)

Metodikas izvērtējumam tiek veikti plūdu ietekmes un zaudējumu aprēķini Lielupes, Ventas un Gaujas upju baseinu valsts nozīmes plūdu riska teritorijām. Ietekme un zaudējumi tiek aprēķināti gan pavasara plūdiem, gan vējuzplūdiem un sadalīti trīs grupās, atkarībā no plūdu scenārijiem:

- plūdiem ar 10% varbūtību (atkārtojās reizi 10 gados);
- plūdiem ar 1% varbūtību (atkārtojās reizi 100 gados);
- plūdiem ar 0.5% varbūtību (atkārtojās reizi 200 gados).

16.tabulā ir norādīts iedzīvotāju un sociālās riska grupās esošo iedzīvotāju skaits applūstošajās teritorijās. Zaudējumi ir norādīti trīs kategorijās: applūdušo ēku remonta/rekonstrukcijas izmaksas, ceļu remonta/rekonstrukcijas izmaksas un zaudējumi lauksaimniecībā).

4.1. LIELUPES UPJU BASEINU APGABALS

16. tabula

	Iedzīvotāju skaits,	Ekonomiskie zaudējumi, tūkst. EUR				Sociālā riska grupā esošo cilvēku skaits applūstošajā teritorijā	Kopējais plūdu ietekmes indekss
		Zaudējumi i ēkām	Zaudējumi Infrastruktūrai	Zaudējumi Lauksaimniecībā	Kopējie zaudējumi		
Jūrmala, pavasara plūdi							
10%	1075	797.8	76.2	0.9	874.9	538	1.06
1%	2275	3219.9	284.1	1.0	3505.0	1138	1.04
0.5%	2750	7733.4	541.4	1.0	8275.8	1375	1.08
Jūrmala, vējuzplūdi							
10%	425	5311.6	137.7	0.9	5450.2	213	2.18
1%	775	11794.4	338.4	4.3	12137.1	388	2.23
0.5%	900	14953.9	535	4.6	15493.5	450	2.22
Babītes ezera polderis, pavasara plūdi							

10%	675	2487.7	645.7	425.4	3558.8	304	1.15
1%	1075	5343.4	1099.6	563.2	7006.2	484	0.98
0.5%	1150	5863.0	3563.9	593.9	10020.8	518	0.97
Babītes ezera polderis, vējuzplūdi							
10%	1555	3983.5	828.4	474.3	5286.2	700	2.73
1%	2255	7988.4	1461.8	680.0	10130.2	1015	2.55
0.5%	2395	9226.9	3264.1	732.7	13223.7	1078	2.46
Vecbērzes polderis, pavasara plūdi							
10%	675	970.3	28.8	996.2	1995.3	341	1.60
1%	1075	2391.1	270.4	1136.1	3797.6	543	1.56
0.5%	1150 (628)	3118.7	1400.6	1177.7	5697.0	581	1.57
Lielupes palienes polderi, pavasara plūdi							
10%	1825	2208.4	912.6	922.4	4043.4	913	1.09
1%	2475	6855.4	1697.4	999.4	9552.2	1238	0.89
0.5%	2550 (1617)	8532.9	3345.7	1032.7	12911.3	1275	0.87
Jelgava, pavasara plūdi							
10%	15600	12136.3	926.6	168.4	13231.3	8424	3.00
1%	39250	56481.5	2769.4	279.0	59529.9	21195	3.00
0.5%	42900 (43084)	64743.3	24039.7	285.0	89068.0	23166	3.00

4.2. VENTAS UPJU BASEINU APGABALS

17. tabula

	Iedzīvotāju skaits,	Ekonomiskie zaudējumi, tūkst. EUR				Sociālā riska grupā esošo cilvēku skaits applūstošajā teritorijā	Kopējais plūdu ietekmes indekss
		Ēku izmaksas	Infrastrukturā zaudējumu izmaksas	Lauksaimniecības zaudējumu izmaksas	Kopējie zaudējumi		
Ventspils, pavasara plūdi							
10%	1675	205.9	11.7	4.9	222.5	804	1.01

1%	1825	599.2	44.2	15.4	658.8	876	0.95
0.5%	2100	1995.0	2019.4	24.3	4038.7	1008	0.98
Ventspils, vējuzplūdi							
10%	1675	216.9	11.0	3.8	231.7	804	1.93
1%	1825	604.2	30.7	11.3	646.2	876	1.66
0.5%	1900	614.2	1878.5	13.3	2506	912	1.76
Užavas polderis, pavasara plūdi							
10%	50	34.6	12.0	216.2	262.8	15	0.55
1%	100	66.5	31.3	363.4	461.2	29	0.55
0.5%	100	78.5	74.1	386.2	538.8	29	0.55
Užavas polderis, vējuzplūdi							
10%	50	4.0	0.5	7.3	11.8	15	0.57
1%	50	25.5	1.5	13.9	40.9	15	0.61
0.5%	50	38.8	46.8	15.5	101.1	15	0.73
Pāvilista, pavasara plūdi							
10%	75	55.5	0.4	0.3	56.2	25	0.62
1%	75	78.8	2.1	0.4	81.3	25	0.61
0.5%	100	86.7	513.0	0.4	600.1	33	0.62
Pāvilista, vējuzplūdi							
10%	50	1.2	0	0.4	1.6	17	0.64
1%	50	25.3	0	0.5	25.8	17	0.63
0.5%	50	33.1	241.1	0.5	274.7	17	0.64
Liepāja, pavasara plūdi							
10%	475	1151.4	32.1	0.4	1183.9	233	1.08
1%	1425	3563.6	80.5	0.6	3644.7	698	1.06
0.5%	1800	4243.9	188.6	1.2	4433.7	882	1.10
Liepāja, vējuzplūdi							
10%	1175	2280.7	63.3	0.3	2344.3	576	2.09

1%	2550	6533.3	189.0	0.9	6723.2	1250	2.52
0.5%	3100	8129.5	660.1	1.1	8790.7	1519	2.53
Liepājas ezera polderi, pavasara plūdi							
10%	375	1099.0	210.4	536.9	1846.3	158	0.98
1%	575	2652.7	392.7	690.9	3736.3	242	0.89
0.5%	650	3164.3	645.7	797.6	4607.6	273	0.88
Liepājas ezera polderi, vējuzplūdi							
10%	75	157.1	76.6	223.8	457.5	32	0.94
1%	175	250.4	141.3	300.4	692.1	74	0.94
0.5%	250	317.5	245.6	387.7	950.8	105	0.96
Papes ezera polderi, vējuzplūdi							
10%	50	7.3	3.3	0.5	11.1	18	0.70
1%	50	25.4	122.5	28.6	176.5	18	0.70
0.5%	50	48.8	161.1	32.2	242.1	18	0.70
Bārtas lejtece, pavasara plūdi							
10%	525	564.6	483.6	1273.6	2321.8	221	1.04
1%	925	1845.7	895.7	1581.1	4322.5	389	0.93
0.5%	1050	2329.3	1609.4	1659.4	5598.1	441	0.92
Engures ezera polderis, pavasara plūdi							
10%	175	852.5	228.0	112.5	1193.0	74	0.92
1%	225	1276.0	367.0	149.3	1792.3	95	0.85
0.5%	300	1433.3	889.2	161.2	2483.7	126	0.85
Engures ezera polderis, vējuzplūdi							
10%	425	1212.2	80.2	13.4	1305.8	179	1.31
1%	675	2732.2	194.8	29.1	2956.1	284	1.32
0.5%	800	4236.6	468.5	36.6	4741.7	336	1.38

4.3. GAUJAS UPJU BASEINU APGABALS

18. tabula

	Iedzīvotāju skaits,	Economiskie zaudējumi, tūkst. EUR				Sociālā riska grupā esošo cilvēku skaits applūstošajā teritorijā	Kopējais plūdu ietekmes indekss
		Ēku izmaksas	Infrastrukturā zaudējumu izmaksas	Lauksaimniecības zaudējumu izmaksas	Kopējie zaudējumi		
Carnikava, pavasara plūdi							
10 %	50	11.4	1.4	0	12.8	23	0.84
1%	175	70.5	8.2	0	78.7	79	0.84
0.5 %	250	105.8	232.9	0	338.7	113	0.84
Carnikava, vējuzplūdi							
10 %	50	25.2	3.3	0	28.5	23	0.87
1%	175	125.5	18.7	0	144.2	79	0.91
0.5 %	250	187.5	303.0	0	490.5	113	0.95
Ādaži, pavasara plūdi							
10 %	2025	5204.4	281.5	207.0	5692.9	911	1.39
1%	2725	8903.0	501.8	269.1	9673.9	1226	1.07
0.5 %	2750	9219.2	1212.9	272.8	10704.9	1238	1.02
Ādaži, vējuzplūdi							
10 %	1425	3711.7	160.6	109.0	3981.3	641	1.83
1%	1575	4644.7	189.9	144.8	4979.4	709	1.37

0.5 %	1650	4799.6	636.4	158.5	5594.5	743	1.30

4.4. SECINĀJUMI

Metodika izmantota plūdu ietekmes novērtējumam valsts nozīmes plūdu riska teritorijās, izvērtējot , ekonomiskos un sociāli politiskos riskus. Plūdu risku novērtējuma rezultāti ir nepieciešami izmaksu-ieguvumu analīzes veikšanai Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalu plūdu pārvaldības plānos.

Izvērtējot izstrādātās metodikas pielietojumu valsts nozīmes plūdu risku teritorijām var izdarīt sekojošus secinājumus:

1. Gan mazas, gan vidējas un lielas varbūtības pavasara plūdos vislielākajam riskam ir pakļauta Jelgavas pilsētas teritorija, kurai tiek nodarīti arī visvislielākie ekonomiskie zaudējumi, novērojams visaugstākais sociāli politiskais indekss un vislielākais iedzīvotāju skaits applūstošās teritorijās;
2. Vējuzplūdos dažādiem riska tipiem pakļautas dažādas teritorijas:
  - visaugstākais risks iedzīvotājiem ir Ventspilī 10% varbūtības plūdos un Liepājā vidējas un mazas varbūtības plūdos;
  - vislielākie ekonomiskie riski ir Jūrmalā visu scenāriju plūdos;
  - visaugstākais kompleksais plūdu riska indekss ir Babītes ezera polderu teritorijā gan lielas, gan vidējas varbūtības plūdos, bet plūdos ar atkārtotās varbūtību reizi 200 gados šis indekss visaugstākais ir Liepājā;
3. Vislielākajam sociālajam riskam, kas saistīts ar pavasara plūdiem, ir pakļauta Jelgavas pilsētas teritorija. Vējuzplūdos vislielākais sociālais risks ir Liepājā vidējas un mazas varbūtības plūdos, bet plūdos ar atkārtotās varbūtību reizi 10 gados – Ventspilī.

5. IZMANTOTĀ LITERATŪRA

Brauers W., Zavadskas E., 2006. The MOORA method and its application to privatization in a transition economy. *Control and Cybernetics*. No. 35(2)

Directive 2007/60/EC of the European Parliament and of the council of 23 October 2007 on the assessment and management of flood risks.

Genovese E., Luger N., Lavallo C., Barredo J.I., Bindi M., Moriondo M., 2007. An assessment of weather-related risks in Europe: maps of flood and drought risks (Interim report for ADAM FP6 Integrated Project), Joint Research Centre.

Green, C., Veen, A. van der; Wierstra, E., Penning-Rowsell, E., 1994. Vulnerability refined: analysing full flood impacts (Chapter 3). In: Penning-Rowsell, E., Fordham, M. (eds.), *Floods across Europe (EUROflood): hazard assessment, modelling and management*, London.

ICPR, 2002., *Non-structural flood plain management: Measures and their effectiveness*, Koblenz. Available at: http://www.iksr.org/GB/bilder/pdf/rz_iksr_engl.pdf

Kok M., 2001. *Damage functions for the Meuse River floodplain*. Internal report, JRC (Ispra).

Kriščiukaitienė I., Baležentis T., Galnaitytė A., Namiotko V. 2015. A methodology for flood risk appraisal in Lithuania. *Journal of Water and Land Development*. No. 25.

Messner F., Penning-Rowsell E., Green C., Meyer V., Tunstall S., Van der Veen A., 2007. *Evaluating flood damages: guidance and recommendations on principles and methods*. FLOODsite consortium, *Integrated Flood Risk Analysis and Management Methodologies*.

Materiālā nenodrošinātība Latvijā 2015. gadā, 2016. Centrālā statistikas pārvalde (Ienākumu un dzīves apstākļu statistikas daļa);

Plūdu riska pārvaldības plāni Gaujas, Lielupes un Ventas UBA 2016. – 2021. gadam (Apstiprināti ar VARAM Ministra rīkojumu Nr.378 2015. gada 22. decembrī);

Informācijas sistēmas izstrāde plūdu riskam pakļautajām teritorijām Daugavas upes baseinā ES ERAF aktivitātes „Pļaviņu un Jēkabpils pilsētu plūdu draudu samazināšana” ieviešana (Projekta noslēguma ziņojums)”. SIA “PAIC”, 2010.

PIELIKUMS

Statistiskie dati sociāli politiskā riska noteikšanai

Statistiskā reģiona un administratīvās teritorijas nosaukums	Zemes platība uz vienu iedzīvotāju, m2	Iedzīvotāji, kas ir vecāki par 75 gadiem, %	Iedzīvotāji, kas ir jaunāki par 15 gadiem, %	darba meklētāji/ bezdarbnieki, %	Iedzīvotāji ar hroniskām slimībām un invalīdi, %	Invaliditāte, %	Iedzīvotāji ģimenēs, kas saskaras ar ekonomiskām problēmām, %	Iedzīvotāji ģimenēs, kas spiesti atteikties no vieglās automašīnas, %	Iedzīvotāju mēneša vidājie ienākumi (brutto)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Latvija									646
Rīgas reģions		8.4	13.0	9	5.0	0.78	25		
Pierīgas reģions		6.8	16.0	9	4.5	0.78	31	16	
Vidzemes reģions		8.5	14.1	9	4.4	0.78	32	23	
Kurzemes reģions		7.9	15.2	9	4.6	0.78	31	19.9	
Zemgales reģions		7.5	14.9	10	4.3	0.78	35	27	
Latgales reģions		8.8	13.2	12	5.4	0.78	34	25	
Rīga	460	8.4	13.0	9					
Daugavpils	776	8.1	12.8	9					
Jelgava	1017	7.3	15.0	10					
Jēkabpils	1034	7.1	15.1	9					
Jūrmala	1982	8.1	14.0	10					
Liepāja	793	8.1	15.4	9					
Rēzekne	541	7.9	14.2	11					
Valmiera	723	7.4	14.6	7					
Ventspils	1490	7.1	14.4	7					
Aglonas novads	99887	11.0	12.8	12					
Aizkraukles novads	11374	6.6	13.8	10					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aizputes novads	69063	8.8	15.6	9					
Aknīstes novads	95909	9.1	11.9	7					
Alojas novads	118705	9.2	14.4	10					
Alsungas novads	129847	10.1	14.6	9					
Alūksnes novads	98881	8.6	14.6	11					
Amatas novads	131533	8.1	15.0	10					
Apes novads	142159	9.5	14.1	10					
Auces novads	70336	9.1	14.7	10					
Ādažu novads	16205	4.9	19.2	7					
Babītes novads	25845	5.4	18.8	7					
Baldones novads	32662	6.8	17.8	8					
Baltinavas novads	158478	11.1	11.8	15					
Balvu novads	73842	9.2	13.7	13					
Bauskas novads	30747	6.8	15.3	10					
Beverīnas novads	92542	7.8	14.4	9					
Brocēnu novads	79623	8.6	16.0	8					
Burtnieku novads	84524	6.6	13.4	7					
Carnikavas novads	11969	7.0	14.1	7					
Cesvaines novads	67925	9.4	14.8	10					
Cēsu novads	9470	8.6	14.1	7					
Cīblas novads	177309	9.7	11.8	14					
Dagdas novads	114610	9.4	13.3	13					
Daugavpils novads	74653	9.0	13.2	11					
Dobeles novads	39966	7.1	15.5	10					
Dundagas novads	159788	8.4	13.8	8					
Durbes novads	105126	8.5	13.8	7					
Engures novads	52258	10.0	12.8	7					
Ērgļu novads	118663	11.5	12.6	8					
Garkalnes novads	19616	4.7	19.3	7					
Grobiņas novads	52424	7.0	15.7	7					
Gulbenes novads	82121	8.3	14.3	10					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Iecavas novads	34419	6.8	16.6	9					
Ikšķiles novads	14844	6.2	18.2	7					
Ilūkstes novads	80961	10.4	12.5	10					
Inčukalna novads	14091	6.9	15.0	10					
Jaunjelgavas novads	118035	8.5	14.4	10					
Jaunpiebalgas novads	105099	9.0	15.4	6					
Jaunpils novads	85458	7.3	15.9	4					
Jelgavas novads	53428	7.2	15.2	11					
Jēkabpils novads	177969	9.6	12.4	9					
Kandavas novads	73004	7.3	16.4	7					
Kārsavas novads	100096	10.9	12.9	15					
Kocēnu novads	78994	8.0	14.7	10					
Kokneses novads	66218	7.1	15.4	8					
Krāslavas novads	61646	9.6	12.8	14					
Krimuldas novads	64064	7.3	14.0	10					
Krustpils novads	133341	10.1	13.6	12					
Kuldīgas novads	70687	7.8	15.9	10					
Ķeguma novads	85703	7.0	13.5	9					
Ķekavas novads	12815	5.5	18.5	7					
Lielvārdes novads	21706	6.8	16.0	8					
Limbažu novads	65815	8.5	14.1	11					
Līgatnes novads	45471	9.7	13.9	7					
Līvānu novads	49800	8.9	13.6	13					
Lubānas novads	136760	11.1	12.7	9					
Ludzas novads	67861	8.9	12.6	14					
Madonas novads	85972	8.3	13.8	10					
Mazsalacas novads	120540	10.8	13.2	10					
Mālpils novads	60862	7.4	15.7	10					
Mārupes novads	6507	4.4	21.6	6					
Mērsraga novads	66410	9.8	13.5	9					
Naukšēnu novads	141162	7.6	15.1	8					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Neretas novads	166070	8.1	12.0	8					
Nīcas novads	64421	9.0	13.8	9					
Ogres novads	27354	7.4	15.3	8					
Olaines novads	14854	5.2	15.2	11					
Ozolnieku novads	29317	7.2	17.0	9					
Pārgaujas novads	122993	8.1	14.1	7					
Pāvilostas novads	180669	9.6	13.4	8					
Plaviņu novads	66152	9.8	13.1	9					
Preiļu novads	34030	8.6	12.9	11					
Priekules novads	89045	8.8	15.8	9					
Priekuļu novads	36038	7.2	14.7	9					
Raunas novads	85979	8.5	14.1	8					
Rēzeknes novads	87004	8.5	14.3	14					
Riebiņu novads	113768	10.8	13.1	13					
Rojas novads	50317	8.0	12.9	6					
Ropažu novads	47037	5.3	16.1	9					
Rucavas novads	247124	9.8	13.8	8					
Rugāju novads	217915	9.1	14.6	13					
Rundāles novads	62527	7.4	14.0	12					
Rūjienas novads	63224	9.7	13.4	8					
Salacgrīvas novads	76584	8.5	13.6	7					
Salas novads	83554	6.3	15.7	12					
Salaspils novads	5211	5.4	16.1	9					
Saldus novads	65684	7.1	16.1	9					
Saulkrastu novads	8054	10.4	13.1	8					
Sējas novads	100303	6.8	15.4	10					
Siguldas novads	21566	7.3	15.9	8					
Skrīveru novads	28404	10.6	13.4	9					
Skrundas novads	104782	9.2	15.3	11					
Smiltenes novads	72400	8.3	15.2	8					
Stopiņu novads	5292	5.0	18.1	8					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Strenču novads	98061	11.2	12.3	10					
Talsu novads	56470	7.9	15.1	9					
Tērvetes novads	60639	8.2	13.9	10					
Tukuma novads	39011	7.1	16.6	9					
Vaiņodes novads	117425	9.3	15.5	7					
Valkas novads	97691	8.9	12.6	12					
Varakļānu novads	78066	12.3	14.1	8					
Vārkavas novads	136098	11.1	12.6	8					
Vecpiebalgas novads	130303	8.8	13.5	7					
Vecumnieku novads	96047	7.9	14.4	9					
Ventpils novads	202363	7.1	15.1	8					
Viesītes novads	157469	9.4	15.0	10					
Viļakas novads	113101	10.6	13.8	14					
Viļānu novads	44755	9.6	13.2	15					
Zilupes novads	92208	8.9	14.4	16					